

עם הכרו על ייסוד מיפעלים שמעולם לא יצא מהם דבר. אולם נעשו גם פעולות רבות של ממש. בולט במיוחד הנמל. בתקציב הממשלתי, הוקצה מדי שנה סכום של מיליון ל"ל לפיתוח הנמל. שר הפיתוח, רדכי בנט ב, שמצא כי קצב זה איטי מדי, הגדיל את הסכום על-ידי תימרונים קצביים, פיתח את הנמל בקצב מ-גבר. סביר אחד מעוזריו: "מוטב שמבקר ה' יגונה, יאמר כי הפרנו את הנל התקציבי, משר שההיסטוריה תאמר שהחמצנו את נדומנות להקים נמל".

הלומם הגדול של מפתחי אילת היה העיר תיהפך נמל-מערב לסחרת ין מורח אליו; בעיקר מחצבי-יצוא ונפט. ובא, בנפת של 500 אלף טון לשנה - אולי יותר. סביב בסיס זה, וסביב מיפעל נחושת בתימנוע, התפתח תעשיית תיירות נפה. בסך הכל, ראו המתכננים את אילת מקור פרנסה ליותר מ-5000 משפחות.

הפרוטות השחוקות. תיכניות אלה רהפות כיום מעל העיר כחלום, שנפרט פרוטות שחוקות:

● הנמל משמש אומנם למעבר סחורות מגונות. אך הפריט העיקרי הוא ללא פק המצביים. בשנה האחרונה עברו דרך ילת 40 אלף טונות פוספאט, בדרום יפאן. כל עוד היה הנמל בידו משרד פיתוח, המנהל גם את מיפעל הפוספאטים. שבו דמי הנמל בצורה שאיפשרה כדאיות לשהי במשרד הפוספאטים. אולם משעבר נמל לידו משרד התחבורה, החליט בן הרוץ להעלות את דמי הנמל מ-1.25 ל"ל, 3.50 ל"ל. בתנאים אלה, הודיע משרד פיתוח, לא כדאי לייצא.

● בית-החרושת לעיבוד עץ מאפריקה, בעל הקמתו הודיע טוול נונה בתקיעת יוצרות, אינו מראה כל תוצאה ממשית. משרד המיסור והתקשיה הודיע יגיגיות שה א עומד לפתח את תעשיית יהלומים באילת. הבטחות אלו מהלכות ידין באידי, כרוחות-רפאים.

● חברת התיירות הממשלתית הזמינה ת פרופסור פיצינוס מאיטליה, שתכנן את וון אילת למשיכת תיירים. התוכניות שמוות עדיין במגירה.

● עיריית אילת, שבתחילה עידדה השיעות ומיפעלים, שקועה מזה שנתיים בבון ככספי שהשאיר אחריו הויבר צבי בן אפרים. ממשללה לא גילתה כל נטיה יעזור לה להיחלץ מבון זה.

● נראה כי התקלה הנכונה היא תקופת מעבר מעיר החלומות לעיר מציאותית, נביב הנמל והנפט, עיר בה יהיו אנשים מעוניינים בפרנסה, לא באידיאלים.

התישבות היושביניק הטיקש

מדריכיה החקלאיים של הסוכנות אינם אוהבים את משי-החתיקים. שהוקמו בב ימיסגרת התנעה מן העיר אל הכפר, בשבע השנים האחרונות. הם מעדיפים מושבי ילים ערבים, נטול-ידוע מיקצעי - אך מסריו-ימרות א רצון להתחכם.

לא אחת פרצו סיכוכי-עבודה או מריות אישיות בין מדריכים לבין החתיקים שייסדו מושבים. אולם השבע פרץ במשך נעשר סיכוכין ללא תקדים. בפעם הראשונה הגיעה המתחות בין המתיישבים לבין מדריכיהם לדי תיגרת-ידיים.

הכל החל כאשר אחד המתיישבים סירב לרסס את השטח שלו בפני כויק מסוכן שאיים לפגוע בידול-הכותנה של המשב. ואני מבין בחקלאות יותר ממך ואני לא רוצה שתרסס את השטח השייך לי" טען.

המדריך הודיע ליתר המתיישבים שבגלל יצונו של אחד, אין בכוחו לרסס את ה שדות של המשב. בני המקום החלו לשדל את חברים. לאחר מאמצים הצליחו לשכנעו. אבל לא בנקל. "בסדר, אבל רק בשעות יונים, לא בלילה" תבע היושביניק העיקש. ואילו הריסוס בשעות לילה, בעזרת אותו חומר-ריסוס, אינו אלא מוזיק לכותנה.

פנייה לציבור. שוב רצו המתיישבים לשכנע את חברם, ושוב נאלצו להפעיל את מלוא כושר-הדיבור שלהם. לבסוף נכנע מסרבן. המדריך יצא, בשעת ערבית, לרסס בעזרת טראקטור.

ואו אירעה תקלה. הטראקטור עלה על מספר שיחים וגרם להם נזק. המתיישב מיהר אליו. ין בצעקות-עניינים הלכו והסייבכו, פרץ ריב גלוי ולבסוף ספג המדריך חקלאי מספר סטירות-לחי מצלצלות.

המדריך הגיש תביעה פלילית למשרתה. המתיישב הגיש תביעה-נגיין אורחת. עתה התערבה גם הנהלת הסוכנות. מחשש לשלומם ולבריאותם של מדריכיה, הודיעה למשב כי אם המתיישב האלים לא יתנצל והועד לא יסכים להבטיח לדאוג שמקרים כאלה לא יישנו, תנתק הסוכנות את קשריה עם המשב. פירושו המעשי של האיום: הקפאת כל הכספים והפסקת כל השירותים לתושבי הכפר.

במקם ההתנצלות וההתחייבות הדרושה, ענה ועד המושב בסידרה לעתונת ולדעת ופניות למוסדות-ציבור. לעתונת ולדעת הקהל. הסוכנות לא נכנעה, לא שיחורה אף פרוטה מההון החוזר של המושב.

מושב תעשור לא החזיק מעמד אפילו שבוע אחד. הפירס מים והפניות לא עזרו. המתיישב התנצל, המושב התחייב, ועתה מנסים שני הצדדים לשכנע אחד את השני לבטל גם את התלונות הרשמיות שלהם.

קליטה אולטימום פרסי

קבוצה של עשרה יהודים פרסים אימה השבו לסבך את יחסי ישראל-פרס. הם הודיעו כי אם לא תכסה הסוכנות חוב שלהם בסך 40 אלף לירות, יפרסמו את הפרשה בעתונות הפרסיות, יודיעו לשאח ה' פרסי במיברק כי "הסכנות היהודית, העו' זרת בדרך כלל לקליטת עולים, גרמה ל' קומץ פרסים ואורחים נאמנים ליהפך מיס' כניסו ואביונים".

בסופו של המיברק בא איום חד-משמעי: "בהדאי לא יהיה זה לכבודה של מדינת ישראל, ממשלתה והסוכנות".

הענין שבגללו עומדה הקבוצה הפרסית ל' השמיץ את שם ישראל, בפני השאח הפרסי, סוכב סביב סכום של 40 אלף לירות, ש' לדעתם ה'תה הסוכנות חייבת לשלם עבורם. לפני שנה באו העולים אל משה חכמי, האישי האחראי על קליטת הפרסים בסוכנות, הודיעו לו כי הם אינם רוצים להיות רכי לים או ת חרים קטנים, כרבים מאחיהם; אם תן להם הסוכנות להחאה מתאימה, טענו, יוכלו לפתוח מוסך ולהתפרנס ממנו. חכמי צהל. משך שנים הוא חיכה ליוזמה מבורכת מצד העולים הפרסיים שלו, שאינם יודעים כאלמנט בעל יוזמה עצמית.

מוסף ללא ידע. הוא הדביק בהתלהבותו את האחראים במחלקת הקליטה. קבר צת העולים קיבלה מהסוכנות להחאה של 20 אלף לירות, ומבאנקים שונים - להחאה של 20 אלף לירות נוספות. הסוכנות תיהכה בין הבאנקים לעולם. הם נדרשו רק להשי לים בעצמם את יתרת הסכום הדרוש לקניית המוסך - כ-40 אלף לירות נוספות.

מאז עברה שנה, העולים לא גייסו את הכסף. אף גרוע מזה: הם לא עבדו אף יום אחד במוסך שנקנה על-ידם תוך התי- חייבות שישלמו את מחצית הסכום שנותר. כי בעלי המוסך החדשים לא היו בעלי מקצוע. איש מאנשי הסוכנות לא טרח ל' ברר פרט זה לפני שאישרו להם את ההל' ואת. כלם סמכו על חכמי.

לאיש שמכר להם, לפני כשנה, את ה' מוסך, לא היה איכפת הדברי. הוא ביקש את יתרת הכסף.

העולים התיאשו. הם פנו לסוכנות, תבעו שישלמו עבורם את חוב 40 אלף הלירות הנותרות, איימו למכור את המוסך כדי לכסות את חובותיהם, אם הסוכנות לא תיענה לדרישתם.

אנשי הסוכנות נדהמו, אך לא יכלו לע' שות דבר. האישי היחיד שהכיר את פרטי הפרשה, יצא בשליחות לפרס.

ברגע האחרון לפני תום מועד הפרעון, הצליחה הסוכנות לשכנע את התאחדות עלי פרס שתשפיע על הקבוצה להימנע משליחת המיברקים לשאח הפרסי. במקום זה שלחה הסוכנות מיברק משלה לפרס. משה חכמי נתבקש לחזור מיד ארצה, ליישב את הסיכוכין. הקבוצה הפרסית היתה מרוצה. נדמה היה לחבריה כי הסוכנות נכנעה כשהזעיקה את חכמי. אולם הפתעה בלתי-נעימה צפויה להם כבר בפגישה הראשונה עם חכמי. יש להניח שהנהלת הסוכנות שוב לא תתלהב מהצעותיו בנוגע להקצבות חדשות עבורם.

אמר פקיד בכיר: "בשום אופן לא נכסה הפסדים נוספים בגלל טעית אחת שכבר שילמנו בשבילה. יעשו מה שיעשו. כסף לא נשלם. אתמול הפגינה מעברת עכישב, היום קבוצה זו, אם ניכנע לכל הדרישות, שהן לכל הדעות בלתי צודקות, לאן גניע מחר?"

האוזנר

העולם הזה מגלה סכני

ה החלטה נתקבלה בחלונות הגבוהים ביותר: יש לטהר את יחזקאל סהר. האישי שבית-המישפט המחוזי כינה אותו "טראגדיה" ואשר בית-המישפט העליון קבע שהוא שקרן, חייב לצאת נקי. הוא הכניס את עצמו לבון כדי להציל את ידיו עם ס בן-גוריון, ואסור שיתקבל הרושם כי מי שעוזר לעמוס בן-גוריון עלול להזיק לעצמו.

עוד לפני שיחזקאל סהר פנה לשר המשפטים בדרישה שיועמד לדין, ידע שאינו עומד בודד כמע' רבה זו. בכיסו היתה מונחת הכי טחה מאדוניו, שלא יטשוהו בעת צרתו.

כאשר הוזכר שמו של אחד משליחי משרד-הביטחון באירופה, כמועמד לתפקיד הממונה על שגרירות ישראל בחינה, בקדורו של סהר, פקדו על משרד החוץ לגנוז את הרעיון: "אין שום סכנה סהר יורשע בדין ואין לדבר על החלפתו. מיניו ממלא מקום עשוי, אף הוא, ליצור רושם שלילי בציבור". המינוי בוטל, עוד לפני שהובא הדבר לידעת הציבור או האיסטריים.

מהי העורה שהובטחה לסהר? מה היו הערבויות שניתנו לו, ואשר בהסתמכו עליהן, הירבה להופיע בצורה הפגנתית במסיבות קוקטייל רשמיות ובהצגות-בכירה? את התשובה יש למצוא במטה הארצי של משרתת ישראל.

אשר הודיע שר המשפטים פנחס רוזן, כי הוחלט לפתוח בחקירה נגד יחזקאל סהר, על מתן עדות-שקר בפני בית-המשפט המחוזי בפרשת תיק אירס'י. נמסרה העבודה המעשית לטיפולו של מטה המשרתה. ניצב מתתיהו ("אדי") סלע, ראש אגף החקירות, מונה כאחראי לניהול החקירה והכנת התיק המשטרי.

ה א המוין את יחזקאל סהר למשרדו, במטה הארצי. משך קרוב לתשע שנים נהג סהר להיכנס לבניין זה כבוס כלייכול. הוא התיישב מול פיקדו לשעבר, מסר הדעה קצהה, בה הדיע: "אני מודה באשמה".

פלע רשם את ההודעה ולא הוסיף לחקור את המואשם.

הוא הסיף עוד חומר ושלח את התיק לירושלים, לטיפולו של היועץ המשפטי גדעון האוזנר. על סמך תיק זה כתב האוזנר לפרקליט מחוז תל-אביב, ב'ד לאוגוסט שעבר: "נראה לי כי יש ראיות מספיקות לתהליכים פליליים נגד מר סהר על מתן עדות שקר, ואני מרה בזאת על הגשת גליון אישום על-ידך".

התיק נמסר לטיפולו של סגן-פרקליט המחוז, ויקטוריה אוסטרובסקי-כהן, כדי שתכין את התביעה המשפטית, ובוה יכלה להסתיים דאגתו של היועץ המשפטי. אלא שברגע שהאוזנר שיגר את מיכתבו לפרקליט המחוז, קיננו בליבו חשדות כבדים.

הוא חשש שהמשרתה לא פעלה כשורה בתיק זה. הוא לא השאיר את חשדותיו בגדר תחושה אישית כמוסה, אלא העלה אתם על הנייר. כתב היועץ המשפטי, במכתב הנשא את המספר 310/12, ושהיה מופנה אל אדי סלע, ראש אגף החקירות במטה הארצי: "הננון: יחזקאל סהר - תיק פלילי 6391/60 נפה דרומית.

"קיבלתי את מיכתבך מיום 29.7.60 בצירוף התיק הנ"ל. אני תמה על כך שתיק החקירה הוא בלתי-שלם, כי העדות של ה' סהר - אשר לגביה הואשם על-ידיך ואשר אתה מסתמך עליה כמיכתבך - אינה מצורפת. לא מובן לי כיצד ניגשת לחקור את מר סהר בלי שעדות זו תהיה לפניך, וכיצד היית מבצע החקירה אילו מר סהר היה מסכים לתת לך עדות ולא היה מסתפק באמירה כללית."

ל כך השיב סלע, כעבור שלושה ימים, בהסבר כי החומר חסר לא הועבר לירושלים על-ימנת למנוע טיפול מיותר של מיסמכים". הוא הוסיף, בנימה נעלבת: "מובן מאליו

אדי סלע - העד היחיד